

בעניין:

מוחמד סלים נסאר, ת.ז. 54789086

ע"י עו"ד סאבר נסאר (ר.מ. 37407)
רח' ראשי, כפר עראבה 30812
טל: 04- 6747508, נייד: 0524786412
פקס: 050-8962060

המבקש;

נ ג ז

שטראוס גרופ ח.צ. 520003781

פארק תעשיות בר-לב
דואר נייד משגב
משגב – מיקוד 20179

המשיבה;

סכום התובענה האישית: 1,000 ₪
סכום התובענה הייצוגית: כ- 145 מיליון ₪ (בהערכה).
מהות התובענה: כספית, צו עשה וסעד הצהרתי.

בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית¹
בהתאם לסעיף 5א(1) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006

1. בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת כדלקמן:

א. לעשות שימוש בסמכותו המוקנית לו על פי סעיף 8 לחוק תובענות ייצוגיות התשס"ו - 2006 (**להלן: "חוק תובענות ייצוגיות"**) ולאשר את התובענה המצורפת לבקשה זו **כנספח א'** כתובענה ייצוגית - בהתאם להוראות סעיף 1 לתוספת השנייה בחוק תובענות ייצוגיות, ובמסגרת זו ליתן הוראות נוספות כפי שיפורט להלן.

ב. לעשות שימוש בסמכותו המוקנית לו על פי סעיף 10 לחוק תובענות ייצוגיות, ולהגדיר את "הקבוצה" ו- "קבוצת המשנה" בשם מוגשת התובענה הייצוגית, וכן "התקופה" בגינה מוגשת הבקשה והתובענה (**להלן: "הקבוצה"** ו- "**קבוצת המשנה"**) בהתאם למפורט להלן:

1. "**הקבוצה**": לקוחות שטראוס גרופ (**להלן: "שטראוס"** ו/או "**המשיבה"**) אשר צרכו את המשקה "**אקטימיל"** (**להלן: "אקטימיל"**) שמיוצר ומשווק ע"י המשיבה, בשבע השנים האחרונות לפני הגשת התובענה והבקשה (**להלן ובהמשך: "הקבוצה"**). קבוצה זו חובקת בתוכה קבוצת משנה אשר תפורט להלן.

2. "**קבוצת המשנה**": מדובר בתת קבוצה שכוללת את קבוצת הצרכנים אשר ממלאים אחר שני תנאים אלו: **הראשון**, הם קוראים טוב את השפה הערבית אך **לא** קוראים את השפה העברית. **שנית**, צרכו את המשקה "**אקטימיל"** המיוצר ומשווק ע"י המשיבה באריזות הגדולות שמכילות 14 בקבוקים (**להלן ובהמשך: "קבוצת המשנה"**).

¹ כל ההדגשות הן של הח"מ אלא אם צוין במפורש אחרת.

3. לחילופין, בית המשפט יתבקש להגדיר את הקבוצה לפי שיקול דעתו ולפי ראות עיניו.
- ג. לפסוק כי עילות התובענה הינן כמפורט בהמשך בקשה זו ובכתב התביעה המצורף אליה.
- ד. לפסוק כי התובענה הייצוגית מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לקבוצה התובעת כולה ולקבוצת המשנה בהתאמה.
- ה. להורות למשיבה למסור פרטים מדויקים אודות: התאריך בו החלה לשווק את ה- "אקטימיל", את המארזים הגדולים של "אקטימיל", את היקף מכירותיה **הארצי** השנתי ממוצר זה בכל שנה משבע השנים האחרונות, ספציפית, היקף מכירות ה- "אקטימיל" **במגזר הערבי**, וכן כל נתון רלוונטי אחר לצורך כימות/הערכת סכום התביעה הייצוגית.
- ו. להורות על פיצוי כלל חברי הקבוצה וקבוצת המשנה כמפורט בהמשך בקשה זו וכמפורט בתובענה.
- ז. לתת צווים הצהרתיים /או צווי עשה כמפורט בהרחבה בפרק הסעדים בהמשך בקשה זו.
- ח. להורות כי ההחלטה בבקשה זו תפורסם **לפחות** בשני עיתונים, אחד בשפה הערבית, וליתן הוראות נוספות כפי שימצא בית המשפט הנכבד לנכון בדבר אופן הפרסום כאמור, ולקבוע כי המשיבה תשא בהוצאות הפרסום.
- ט. לפסוק כי חלק מסוים, שייקבע בית המשפט הנכבד, מתוך שווי הסעד שיינתן או הסכום שייפסק, לאחר ניכוי ההוצאות ושכר טרחת עורך דין, ישולם למבקש אשר טרח בהגשת התובענה ובהוכחתה, כגמול מיוחד, וזאת על פי סעיף 22 לחוק תובענות ייצוגיות.
- י. לפסוק שכר טרחת עורך דין בשיעור שאינו נופל מסך של 15% בתוספת מע"מ משובי התובענה הקבוצתית, זאת כפי שנהוג לפסוק בתובענות אלו. הכול, על פי סמכותו של כבוד בית המשפט המוקנית לו בסעיף 23 לחוק תובענות ייצוגיות, וכפי שיפורט בהמשך.
- יא. לחייב את המשיבה במלוא הוצאות בקשה זו.
- יב. ליתן הוראות נוספות בדבר הדיון בתובענה, כפי שימצא בית המשפט הנכבד לנכון וצודק בנסיבות העניין.

ואלה נימוקי הבקשה:

א. הצדדים:

2. המבקש תושב הכפר עראבה, עוסק בחקלאות.
3. המשיבה הינה חברה ציבורית המונפקת בבורסה. אין דרך טובה יותר לתאר את המשיבה מאשר ציטוט הלקוח מאתר האינטרנט שלה עצמה:

"קבוצת שטראוס, קבוצת המזון והמשקאות השנייה בגודלה בישראל, הפכה בשנים האחרונות לחברה בינלאומית שחלק הולך וגדל מפעילותה מתבצע מחוץ לישראל. הקבוצה מעסיקה כ-11,600 עובדים ומפעילה 19 אתרי ייצור ב-16 מדינות. מזה שש שנים ברציפות צומחת הקבוצה באופן שהוביל אותה ליותר מהכפלת היקף פעילותה בתקופה זו ולמחזור פעילות בסך של 6,245.9

מיליוני ש"ח (כ-1.7 מיליארד דולר) בסוף שנת 2008, ומתוכו כ-47 אחוזים שמקורם בפעילות הבינלאומית של הקבוצה.
 מבנה הקבוצה מבוסס על שלושה עסקים מרכזיים: שטראוס ישראל הממוקדת בשתי מגמות צריכה מתפתחות "בריאות ואיכות חיים" ו"פינוק והנאה", שטראוס קפה המרכיזה את פעילות הקפה של הקבוצה המתפתחת במהירות לחברה גלובלית, שטראוס צפון אמריקה הכוללת את חברת הסלטים האתניים המצוננים "סברה" עם קו מוצרים המתמקד במתן מענה למגמת הבריאות ואיכות החיים ורשת השוקולד-בר "מקס ברנר". לאחרונה הודיעה הקבוצה על הקמת שטראוס מים, שתנהל את כל הפעילות העסקית של קבוצת שטראוס בתחום המים בארץ ובעולם.
 לקבוצה שיתופי פעולה עם מספר תאגידים רב-לאומיים מובילים - "דנונה", "פפסיקו" ו"לבאצה" והיא נסחרת במדד תל אביב 25, הכולל את החברות הציבוריות הגדולות בישראל.

(ראה: <http://www.strauss-group.com/AboutUs-OverviewHebrew>)

4. מהתיאור העצמי לעיל עולה, כי מדובר בחברה ענקית מאוד בענף המזון בארץ ("השנייה בגודלה"), בעלת היקף מכירות/מסחר רציני ומרשים. מפעליה/אתריה של המשיבה פזורים במדינת ישראל במספר מקומות, לרבות: נצרת עילית, פתח תקווה, **משגב**.....ועוד.
5. ה-"אקטימיל" הינו אחד ממוצריה של המשיבה שמיוצר במפעל המשיבה הקיים ב-"פארק תעשיות בר-לב" באזור משגב. משווק בשתי אריות. אריזה סטנדרטית שמכילה 8 בקבוקים במחיר **ממוצע** של 20 ₪ לצרכן (2.5 ₪ לבקבוק יחיד) ואריזה גדולה יותר שמכילה 14 בקבוקים (12 + 2 מתנה) שנמכרת במחיר **ממוצע** של 30 ₪ לצרכן.
6. המבקש נמנה עם צרכניה של המשיבה. המבקש צרך את משקה ה-"אקטימיל" אשר יוצר ושוקק במארזים הגדולים.

ב. רקע עובדתי:

7. המבקש סובל מבעיות במערכת העיכול. על מנת להסדיר את פעולת מערכת העיכול, החל המבקש לחפש אחר סוגי מזון העשירים בסיבים תזונתיים ולצרוך אותם. בחפשו אחר מוצרים אלו נתקל המבקש במארזים הגדולים (14 בקבוקים - 12+2 בחינם) של משקה ה-"אקטימיל" אשר מיוצר ומשווק על ידי המשיבה.
8. עיון בטבלת הערכים התזונתיים אשר הוטבעה על אריזת הניילון החיצונית מעלה, כי המילה "שומנים" בעברית תורגמה למילה "סיבים תזונתיים" בערבית!!!!
דוגמתה של האריזה מצ"ב כנספח ב'
9. המבקש בעל השכלה יסודית, הקורא טוב את השפה הערבית אך **לא** את השפה העברית, על אף שהוא כן דובר אותה. ועל כן, לא היה יכול לגלות את דבר ההטעיה בעצמו.
10. דבר ההטעיה נודע למבקש במקרה, כאשר קרוב משפחה, עיין בטבלת הערכים התזונתיים.
11. ברור לכל בר דעת כי אין "שומנים" כ- "סיבים תזונתיים". בעוד סיבים תזונתיים הינו דבר מבורך ומומלץ ע"י מומחי תזונה שגורם, בין היתר, להסדרת פעולת העיכול, שומנים הם "רעה חולה" שכולם סולדים מהם ומנסים, עד כמה שאפשר, שלא לצרוך אותם. שכן, שומנים הם הגורם העיקרי להשמנה, למחלות לב וטרשת עורקים.
12. כבר עתה יצוין ויודגש כי טבלת ערכים תזונתיים הודפסה על אריזת הניילון החיצונית ואולם לא הודפסה על הבקבוקים בתוך המארז. זאת, חרף העובדה כי **לא** צוין על המארז כי הוא נועד ל-"מכירה באריזה זו בלבד". ובכך, **בפועל**, נמכרים בקבוקים אשר **אינם** מסומנים בטבלת ערכים תזונתיים. הדבר הינו בניגוד מוחלט להוראות הדין

הרלוונטיות כפי שיפורט בהמשך.
דוגמא של הבקבוק מצ"ב כנספח ג'

13. כפי שיורחב בהמשך, מעשייה ומחדליה של המשיבה הינם בגדר הטעיה של ממש.
14. **לכל הפחות**, מדובר ברשלנות. אם כי, בנסיבות, המונח "רשלנות" עושה חסד עם המשיבה.
15. בין אם מדובר בהטעיה ובין אם מדובר ברשלנות, הרי שלצרכן, אשר אינו יודע לקרוא את השפה העברית, ואשר בכל זאת מקפיד לעיין בטבלת הערכים התזונתיים, נגרם נזק של ממש כפי שיפורט בהמשך.
16. מייד לאחר שנודע למבקש על ההטעיה שגר באמצעות ב"כ מכתב למשיבה בדואר רשום. זאת, במטרה למנוע נזק נוסף מציבור הצרכנים הרלוונטי ולאפשר למשיבה לתקן את המעוות במהירות האפשרית. במכתב התבקשה המשיבה לתקן את טבלת הערכים התזונתיים על גבי האריזה החיצונית בכך שהכיתוב בערבית יתאם את הכיתוב בעברית. **כן נדרשה המשיבה לפי דרישת החוק, התקנות והתקן, לסמן את הקבוקי ה-"אקטימל" במארז בטבלת ערכים תזונתיים. או לחילופין, לסמן את האריזה החיצונית בביטוי "למכירה באריזה זו בלבד".**
העתק המכתב מצ"ב כנספח ד'

17. ביום 22/11/2009 התקבל מכתבה של גבי קרן עופר, מנהלת שירות צרכנים במשיבה, אשר לפיו:

*"אנו מודים לך על פנייתך אלינו בנוגע לאקטימל מתוצרתנו.
מבדיקה שערכנו בעקבות פנייתך, מצאנו שאכן נפלה טעות אנוש בתרגום לשפה הערבית של המונח "שומנים", על גבי אריזת אקטימל. אנו מתנצלים על הטעות ופועלים במיידית בכדי לתקן אותה ולהפיק לקחים בכדי למנוע הישנות המקרה בעתיד.*

.....
חשוב לי להדגיש כי שטראוס עורכת בדיקות איכות קפדניות ביותר בהתאם לתקנים בינלאומיים וכי מדובר במקרה יוצא דופן.

העתק המכתב מצ"ב כנספח ה'

18. אין ולא היה במכתבה של גבי עופר כל התייחסות לטענותיו של המבקש בסעיפים 8 ו-9 במכתבו הנ"ל לגבי סימון האריזה ו/או הבקבוקים.

19. נכון לשעת הגשת בקשה זו, **כחודש לאחר קבלת מכתבו של המבקש**, הכיתוב בשפה הערבית לא תוקן והאקטימל עדיין משווק באריזות הישנות עליהן הכיתוב המטעה!!!?

20. כן נכון לשעת הגשת בקשה זו, בקבוקי האקטימל שווקו מבלי לסמנן בטבלת ערכים תזונתיים, זאת כאשר האריזה החיצונית לא סומנה במילים "למכירה במארז זה בלבד". ובפועל, בקבוקי האקטימל נמכרים במרכולים ביחידות ולא רק במארזים.

ג. מטרת הגשת הבקשה והתובענה:

21. ובכן, ככל שזה קשור לתביעתה ובקשתה של "קבוצת המשנה" אחת ממטרות הגשתן של הבקשה והתובענה המצורפת אליה, הינה העלאה לסדר היום הציבורי של העול אשר נגרם לשפה הערבית, בין אם ע"י חברות ו/או גופי ענק עסקיים ובין אם ע"י, **למצער מאוד**, גופים ממלכתיים ולרבות משרדי ממשלה. הדוגמא של טעויות מבישות בכיתוב על גבי השילוט בדרכים, הם דוגמא אחת מיני רבות.

22. אין צורך להכביר מילים על מעמדה החוקתי של השפה הערבית כשפה רשמית במדינת ישראל. ואין צורך להכביר מילים על הזלזול המופגן אשר זוכה לו שפה זו. חברה

מסחרית גדולה, בסדר גודל של המשיבה, או גוף ממלכתי ממשלתי, ראוי להם כי יעסיקו בשירותיהם אנשים בעלי ידע מספק בשפה הערבית, ולא חסר כאלה.

23. "חוקה צרכנית" סובלת מתופעה של "תת אכיפה" כלשונם של מלומדים. עמד על כך פרופ' מ' בר-ניב:

"דוב העסקות הצרכניות הינן בסכומים לא-ניכרים, וכך גם היקף הפגיעה או הנזק הצפויים כתוצאה מחריגה מהכללים הצרכניים. בהיות הנזק הטיפוסי הכרוך בהפרת זכות צרכנית נמוך יחסית, נמוכה גם הכדאיות שבהגשת תביעה המסתמכת על עילה צרכנית. תוחלת העלות (במונחי זמן, הוצאות וכול) הכרוכה בהגשת תביעה ובניהולה עלולה להיות גבוהה יותר ברוב המקרים מאשר תוחלת הרווח הצפויה מהתביעה. מכאן ברור שקיימת הסתברות נמוכה לנקיטת הליכים משפטיים על-ידי צרכן יחיד בגין פגיעה בזכויותיו כצרכן. מצב זה כשלעצמו מוביל למסקנה, כי רמת האכיפה של חוקי הגנת הצרכן באמצעות הליכי האכיפה האזרחית תהיה נמוכה יחסית, דהיינו, קיימת תת-אכיפה מובנית לגבי החקיקה הצרכנית." [מ' בר-ניב (בורונובסקי) "גבולה של התובענה הצרכנית הייצוגית", עיוני משפט יט(1) (תשנ"ד) 251, 252-253].

24. ובכן, ככל שזה קשור לתביעתה ובקשתה של "הקבוצה", המטרה הינה להמשיך באותה גישה עקרונית אשר הותוותה בפסקי דין רבים, והמעודדת "אכיפה אזרחית" של נורמות משפטיות הסובלות, מסיבות אלו ואחרות, מתופעה של "תת אכיפה". פסק הדין המנחה בעניין זה הינו של בית המשפט העליון ב- רעא 9615/05 אירית שמש נ' פוקצ'טה בע"מ (להלן: "פס"ד פוקצ'טה"). וכך אומר כבי השופט רובינשטיין בפס"ד פוקצ'טה:

"אכן, הרשויות צריך שיעשו מלאכתן כפי שהטיל עליהן המחוקק בפקודת ובאכיפה. ואולם, כבדותה ואיטיותה של פעולת הרשויות מצדיקה לפתוח פתח ל"אכיפה אזרחית", כך שהאזרח האכפתי המבקש לשמור את בריאותו ובריאות הציבור יוכל להשפיע אף הוא לתקנת הרבים. תביעה בעקבות הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנויקין (נוסח חדש) אף היא דרך לכך, בשעה שענייננו בנוק לאדם, המצטבר והולך. לא למותר להזכיר שסעיף 63(ב) לפקודת הנויקין קובע כי "בעניין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני אדם בכלל או של בני אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני". אין ספק בכך לענייננו באשר לחוק הגבלת העישון; ראו גם מ' חשין בתוך דיני הנויקין, תורת הנויקין הכללית, בעריכת ג' טדסקי, י' אנגלרד, א' ברק, מ' חשין, תשל"ז, 106.

ד. הטיעון המשפטי:

1ד-חוק הגנת הצרכן:

25. במעשיה ובמחדליה של המשיבה ישנו הפרה של יותר מהוראה אחת מהוראות חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן ובהמשך: "חוק הגנת הצרכן").

26. סעי' 2 לחוק הגנת לצרכן קובע בזו הלשון:

2. (א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:
  - (1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;
  - (2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;
  - (3) .....
  - (4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק

.....
(11) התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למיפרט או לדגם ;

ואילו סעי' 6 לחוק הגנת לצרכן קובע בזו הלשון :

6. (א) הייתה הטעיה בעיצוב הנכס או באריזתו, על גבי האריזה או במצורף לה, יראו גם את היצרן, היבואן, האורז והמעצב כמפרים את הוראות סעיף 2.
(ב) בתובענה בשל עוולה לפי סעיף זה תהא ליצרן, ליבואן, לאורז ולמעצב הגנה אם הוכיח שלא הוא אחראי להטעיה אלא פלוני שנקב בשמו ובמענו

27. אודות מטרתו של חוק הגנת הצרכן, אמר בית המשפט העליון ב-ע.א. 3613/97 **אזוב דליה נ' עיריית ירושלים**, פד נ(2) 787, עמ' 801 :

"מטרתו של חוק הגנת הצרכן היא להגן על הצרכן מפני מעשי מרמה, עושק והטעיה ולהבטיח כי בעשותו עסקה יעמוד לרשות הצרכן מידע, מלא ככל האפשר, על טיב העסקה ועל פרטיה. ההנחה העומדת בבסיסו של החוק הינה כי בהינתן מידע מלא והוגן יוכל הצרכן לכלכל את צעדיו ולהתקשר בעסקה מיטיבה ורצויה. לשם כך נכללה בחוק חובת הגילוי הרחבה, נקבע בו האיסור על כל דבר "העלול להטעות צרכן", איסור על ניצול מצוקתו של הצרכן, חולשתו הגופנית או הנפשית או אי-ידיעתו את השפה, וכן איסור על הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו (ראו דברי החסבר בהצעת חוק הגנת הצרכן, תש"ס-1980 (בעמ' 302), הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 3), תשנ"ד-1994 והדיון בקריאה השנייה והשלישית בהצעת חוק זו (ד"כ 139 (תשנ"ד) 9380 ואילך ; ישיבה מיום 13.7.1994))."

28. לנוכח גדולתה של המשיבה, עוצמתה ונתח השוק שלה/של מוצריה (ר' סעי' 3 לעיל), אין תמה כי הצרכן מן היישוב טעה לחשוב כי כל מוצריה תואמים לתקן, למיפרט ולדגם, אשר חל עליהם מכוח החוק והתקינה.

29. המשיבה הטעתה, בין אם בהטעיה מכוונת ובין אם ברשלנות ועל דרך מחדל, את המבקש וקבוצת הצרכנים הרלוונטית בכך שתרגמה את המלה "שומנים" מעברית ל-"סינים תזונתיים" בערבית. ובכך, היא למעשה ציינה על גבי האריזה ערכים תזונתיים שאינם נכללים במוצר מאידך, והשמיטה ערכים תזונתיים שכן נמצאים מצד שני.

30. כבר עתה יצוין כי זה מכבר נפסק ע"י בית המשפט העליון וע"י בתי המשפט בערכאות הנמוכות יותר, כי הטעיה מסוג זה מהווה למעשה פגיעה באוטונומיה של הפרט. שכן אין חולק, כי זו זכותו של אדם בכלל ושל צרכן בפרט, לדעת מה הוא מחדיר לפיו ולגופו.

31. וכך פסק בית המשפט העליון ב-ע"א 1338/97 וערעור שכנגד **תנובה מרכז שיתופי לשוק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' ראבי תופיק**, תק-על 2003(2), 1522, 1525 (2003) :

יזאולם, הנזק שטוען לו ראבי הוא נזק לא ממוני: תחושות שליליות ותחושות של גועל. הנזק הלא ממוני לו טוען התובע, מאופיין בתחושות הגועל הנובעת מכך שמדובר בסיליקון, על כל המטען האסוציאטיבי המלווה חומר זה. לדעתי, נזק מסוג זה הוא לכאורה נזק בר-פיצוי. הטעיה בדבר תכולת החלב במקרה זה היא, לכאורה, בגדר פגיעה באוטונומיה של הפרט. אנו עוסקים במוצר מזון. זכותם של צרכנים היא לקבוע מה יכניסו לפיהם ולגופם וממה יימנעו. מי שרוצה, למשל, לצרוך רק מזון כשר, ויסתבר לו בדיעבד שהמזון שהוצג תוך הטעיה איננו כזה, יחוש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו. כך יחוש גם מי שצורך רק מזון אורגני והסתבר לו בדיעבד שמזון שפורסם כמזון אורגני איננו כזה. מי שמבקש לקנות חלב דל שומן דווקא, לא יסכין עם כך שימכרו לו תוך הטעיה חלב שבו אחוזי השומן גבוה,

ולחפך. בכל המקרים הללו ובמקרים רבים אחרים שניתן להעלות על הדעת, ישנה פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גוף או סכנה ממשית לנזק גוף. לכל צרכן וצרכן העדפות בנוגע למזונותיו, העדפות המבטאות לעתים את האידיאולוגיה בה הוא מאמין כדרך לחיים נכונים או בריאים. אכן, זה שאינו שומר כשרות יוכל לומר לשומר הכשרות: מה קרה אם אכלת מזון שאינו כשר; לא נגרם לך כל נזק. לא זו השקפתו של מי שמבקש לשמור על כשרות או לאכול רק מזון אורגני או מזון דל שומן. הפגיעה באוטונומיה של הפרט כמצדיקה פיצוי הוכרה כבר בפסיקתו של בית משפט זה: ע"א 2781/93 דעקה נ' בית החולים כרמל חיפה, פ"ד נג(526) (4). בעניין זה לא נמסר למטופלת מידע שהיה צריך להימסר לה בהתאם לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996. הטיפול הרפואי שבוצע לא גרם נזק. התביעה התבססה על פגיעה באוטונומיה בטענה שעצם ביצועו של טיפול בלא הסכמה הוא-הוא הנזק."

32. ודוק, אין דין עילת ההטעיה לפי חוק הגנת הצרכן כדין עילת ההטעיה לפי דיני החוזים. הדברים פורשו ברע"א 2837/98 שלום ארז נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד (1) 600, עמ' 608-609:

"הטעיה נוצרת כאשר קיים פער בין הדברים הנאמרים (או המוסתרים) לבין המציאות. הטעיה יכולה ללבוש שתי צורות: האחת, הטעיה במעשה על דרך של מצג שווא הכולל פרטים שאינם תואמים את המציאות; והשנייה, הטעיה במחדל, קרי: אי גילוי פרטים מקום שיש חובה לגלותם. (ראו: ג' שלו דיני חוזים (מהדורה שנייה, תשנ"ה) 225; ד' פרידמן וני כהן חוזים (תשנ"ג, כרך ב') 787). ודוק: אין דין עילת ההטעיה לפי דיני החוזים כדינו של איסור ההטעיה על פי חוק הגנת הצרכן בעוד שבדיני החוזים על מנת שתתגבש עילת ההטעיה נדרש כי הצד הטוען להטעיה אכן טעה ובשל טעותו זו התקשר בחוזה (ראו: סעיף 15 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג 1973), הרי שהאיסור מכוח חוק הגנת הצרכן רחב יותר והוא חל על כל "דבר העלול להטעות צרכן" גם אם הלה לא הוטעה בפועל (ראו: סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן וכן ע"א 1304/91 טפחות - בנק משכנתאות לישראל בע"מ נ' ליפרט, פ"ד מז(3) 309, 326)"

33. עניינו הרואות, כי אין כל צורך להוכיח כי המבקש או כל אחד/אחת מחברי הקבוצה התובעת הוטעה/תה בפועל וברמה הסובייקטיבית. די בכך ומספיק, כי הדבר מעורר חשש להטעיה ברמה האובייקטיבית. חשש כזה קיים במקרה דנן, ואין חולק על כך.

34. ועוד מעבר לצריך. חוק הגנת הצרכן אינו חל על מבטח ו/או סוכן ביטוח (ראה סעי' 39 לחוק). וחרף זאת כך פסקה לאחרונה כבוד השופטת צפורה ברון:

"אינני מסכימה עם טענת המשיבות כי לא ניתן לטעון ל"הטעייה" במסגרת תובענה ייצוגית משום שנדרשת בחינה אישית של כל מבוטח בכדי להוכיח שהוא אכן החליט להצטרף לפוליסה בעקבות הטעייה. אני סבורה כי האחריות הנתונה לחברת הביטוח למניעת מקרה של הטעייה בציבור הלקוחות היא הגדרה מקיפה וכוללת, משכך אין צורך להוכיח כי כל מבוטח הוטעה אלא כי הייתה הטעייה של הציבור"

ראה: תא 1718/07 חיים פרידמן נ' דקלה חברה לביטוח בע"מ, מחוזי - ת"א, ניתן ביום 29/06/2009

35. דברים שנאמרו שם, מקבלים הרבה יותר תוקף כאן. שכן אנו עוסקים במצב בו חוק הגנת הצרכן פורש את כנפיו ואת הגנתו על המבקש והקבוצה התובעת.

36. צא ולמד, האחריות של המשיבה שלא להטעות ו/או לנקוט פעולה העלולה להטעות צרכניה הינה "הגדרה מקיפה וכוללת" ואין צורך להוכיח כי כל לקוח ולקוח הוטעו ע"י המשיבה.

א. סימון כללי-הסימון הינו חובה ולא וולונטארי:

37. יודגש כי סימון טובין בכלל, וסימון מוצרי מזון בטבלת ערכיים תזונתיים בפרט, ולאבחנה יש נפקות גם מבחינת תוכן הסימון וגם מבחינה משפטית, הינו מעשה חובה המוטל על המשיבה מכוח הוראות חקיקה הפזורות בספר החוקים. ובהחלט שאין המשיבה עושה את זה בהתנדבות. צורת הסימון אף אינה נתונה לשיקול דעתה של המשיבה.

38. עיקרן של הוראות החוק הרלוונטיות: חוק הגנת הצרכן, תקנות בריאות הציבור (מזון)(סימון תזונתי), תשנ"ג-1993(להלן: "תקנות בריאות הציבור"); אשר התקין המנהל הכללי של משרד הבריאות ביום 18 במאי 1993 מכוח סמכותו לפי סעי' 3 ל-פקודת בריאות הציבור (מזון)(סימון תזונתי), תשנ"ג-1983(להלן: "פקודת בריאות הציבור"); צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון), התשנ"ט-1998(להלן: "צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון)"); צו הגנת הצרכן (סימון טובין), התשמ"ג-1998 (להלן: "צו הגנת הצרכן (סימון טובין)"); חוק התקנים, תשי"ג-1953(להלן: "חוק התקנים") ותקן ישראלי מס' 1145 סימון מזון ארוז מראש מתמוז התשמ"ב - (נובמבר 1981) - (להלן: "ת"י מס' 1145 ואו התקן").

(כל ההוראות הנ"ל יכוננו יחדיו ולהלן: "הוראות הדין הרלוונטיות")

39. ודוק, המשיבה מתהדרת בכך כי היא נוהגת בשקיפות ומסמנת את מוצריה מעבר למה שדורש ממנה החוק. וכך מתהדרת התובעת באתר האינטרנט שלה:

" שקיפות ואמינות במוצרי קבוצת שטראוס "

האחריות שלנו כלפי הצרכנים מתבטאת קודם כל במזון שאנו מייצרים עבורם ובמידע שאנו מספקים להם. **אנו רואים בסימון האריזות חלק בלתי נפרד מהאחריות החברתית שלנו, לכן אנו פועלים להוסיף סימוני אריזות מעבר לאלה הנדרשים על ידי החוק, על מנת לאפשר ללקוחותינו את חופש הבחירה המלא ולעודד צריכה נבונה.**

כחלק מתפיסת עולם זו, יצרנו שפה תקשורתית ברורה וידידותית של סימונים המופיעים על אריזות המוצרים. סימונים אלה מופיעים באופן בולט וברור על האריזות ומאפשרים לקבל מידע הרלוונטי למוצר ולחומרי הגלם מהם הוא מיוצר וכך, דרך שקיפות מלאה, לאפשר לכל אחד לבצע את הבחירה הנכונה ביותר עבורו."

<http://www.strauss-group.com/PackagesSymbolsGuideHebrew>

40. סעי' 2 לצו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון) מפנה לתקן וקובע לאמור:

2. (א) **סימון מוצר מזון ארוז מראש יהיה כמפורט בתקן ישראלי ת"י 1145 - סימון מזון ארוז מראש - מתמוז תשמ"ב (נובמבר 1981) - כפי שתוקן בגליונות תיקון מס' 1 מתמוז תשמ"ב (יולי 1982), בגליון תיקון מס' 2 מאלול תשמ"ט (ספטמבר 1989), בגליון תיקון מס' 3 מאב תשנ"ה (יולי 1995) ובגליון תיקון מס' 4 מתמוז תשמ"ו (יוני 1996) (בצו זה - התקן),**
.....

41. ת"י מס' 1145 הינו תקן רשמי מנובמבר 1981. מכוח סמכותו של שר התעשייה והמסחר לפי סעי' 8 לחוק התקנים, שהוצלה לממונה על התקינה, הכריז האחרון ביום 28/10/1982, על התקן כ-**יתקן רשמי, שהוכרז כרשמי לשם הגנת הצרכן** (ילקוט פרסומים 2861, י"א בחשון התשמ"ג, 28.10.1982, מצ"ב). במשך השנים זכה התקן ל-7 גיליונות תיקון. 5 הראשונים שולבו בתקן עצמו. ואילו שני האחרונים (גיליון תיקון 6 ממאי 2002 וגיליון תיקון מס' 7 מספטמבר 2008) טרם שולבו.

העתק התקן + גיליונות תיקון 6 ו-7 מצ"ב כנספח ו'
העתק האכרזה מצ"ב כנספח ז'

42. משום מה, שר התעשייה והמסחר לא טרח לעדכן את סעי' 2 לצו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון) ולכן הסעי' אינו מתייחס ל-3 גיליונות התיקון האחרונים של התקן. בנסיבות, ברור כי המדובר בלאקונה. כפי שיפורט ויורחב להלן, ניתן אף להתעלם באופן כליל מתקנות אלו. שכן, כל אשר עושות התקנות הן ההפניה לתקן. בעוד שהתקן שואב את קיומו ואת חיותו באופן עצמאי מכוח חוק התקנים ומכוח האכרזה של הממונה על התקינה (נספח ו'), **וללא** כל תלות בקיומן של תקנות אלו. ואף מעבר לכך, בכל הקשור לעניין **סימון הערך התזונתי**, להבדיל מסימון הטובין באופן כללי, התקן עצמו לא אומר מילה ולא חצי מילה ומפנה, **בתורו**, לתקנות בריאות הציבור (סעי' 10 לתקן כפי שתוקן בגיליון תיקון מס' 6).

43. חוק התקנים קובע בין יתר הוראותיו:

8. (א) השר רשאי, לאחר התייעצות עם נציגי היצרנים והצרכנים, להכריז בהכרזה שפורסמה ברשומות על תקן מסוים, כולו או חלקו, כעל תקן ישראלי רשמי (להלן – תקן רשמי), אם נוכח כי הדבר דרוש להשגת אחת המטרות האלה:

(1) שמירה על בריאות הציבור;

(אא) תקן שיש במפרטו תיאור כינויו או אריזתו של מצרך והוכרז כתקן רשמי, רואים את התקן הרשמי כאילו מפרטו אינו כולל תיאורים אלה **אלא** אם הודיע שר המסחר והתעשייה באכרזה שהתקן הרשמי הוכרז לשם הגנת הצרכן.

9. (א) לא ייצר אדם מצרך, שמפרט שלו נקבע כתקן רשמי, ולא ימכרו, ולא ייבאו ולא ייצאו, ולא ישתמש בו בכל עבודה שהיא, ולא יבצע עבודה שהכללים הטכניים של תהליכה נקבעו כתקן רשמי, **אלא** אם התאימו המצרף או תהליך העבודה לדרישות התקן הרשמי, או אם נקבעה הוראה אחרת באכרזה שבה הוכרז התקן כתקן רשמי.

44. לפי סעי' 1 לתקן שכותרתו "תחום התקן": "התקן קובע דרישות לסימון מזון ארוז מראש המיועד למכירה קמעונית". כפי שיפורט ויורחב בהמשך, התקן קובע הוראות לסימון מזון בכלל, ועל דרך ההפניה גם הוראות ל-סימון תזונתי בפרט.

45. לעניין דרך הסימון, התקן קובע בין היתר את ההוראות הרלוונטיות הבאות:

44.1. סעי' 2, סעי' ההגדרות בתקן, קובע בין היתר:

"**אריזה**": כל עטיפה או מכל של מזון המיועדים למכירה קמעונית, שהמזון נארז בהם כולו או חלקו.

"**אריזה כוללת**": אריזה המכילה מספר יחידות אריזה, הנמכרות יחד במכירה קמעונית.

"**יחידות אריזה**": אריזה המכילה יחידת מזון אחת, או אריזה המכילה מספר יחידות מזון שמקובל לשווקן ולמכרן יחד.

"**אריזה שקופה**": אריזה שאפשר לראות דרכה את כל המוצר, או חלק מייצג ממנו.

"**מכירה קמעונית**": מכירת מצרך ישירות לצרכן.

44.2. סעי' 3.2. לתקן קובע לאמור:

אין חובה לסמן אריזה כוללת בפרטי הסימון הנדרשים בתקן זה אם התקיימו שני תנאים אלה:

א. יחידות האריזה שבאריזה הכוללת סומנו בכל פרטי הסימון הנדרשים בתקן זה.

ב. האריזה הכוללת שקופה ומאפשרת לקרוא בבירור את פרטי הסימון הנדרשים בתקן זה.

**אריזה כוללת, שיחידות האריזה בה אינן מסומנות כנדרש בתקן זה, תסומן
בפרטים הנדרשים בתקן זה וכן במילים: "למכירה רק באריזה זו".**

46. צא ולמד בפני המשיבה עמדו שתי אפשרויות אלו: **האחת**, לסמן את בקבוקי האקטימיל לפי כל פרטי הסימון שנדרשו בתקן. **השנייה**, לסמן את האריזה החיצונית, אשר חייבת להיות שקופה, בכל פרטי הסימון שנדרשו בתקן בתוספת המילים **"למכירה רק באריזה זו"**.

47. המשיבה כשלה לנהוג באחת משתי הדרכים. אמנם, אין כל מחלוקת כי המדובר באריזה חיצונית שקופה. ואולם, בקבוקי המשקה לא סומנו בכל הפרטים שנדרשו בתקן. מאידך האריזה החיצונית סומנה בפרטים אלו ואולם **לא** צוינו המילים **"למכירה רק באריזה זו"**. ובכך, **בפועל** נמכרו במרכולות בקבוקי משקה בודדים אשר אינם מסומנים כדרישת התקן.

48. **וידגש**, המשיבה עצמה נוהגת לסמן מוצרים אחרים שהיא מייצרת ומשווקת ב - "אריזה כוללת" בביטוי "למכירה באריזה זו בלבד". כך, **לדוגמא בלבד**, היא עושה במוצר "פתי בר- בסקוויט בטעם חמאה" המשווק באריזה כוללת ששוקלת 1.75 ק"ג נטו והכוללת בתוכה 7 יחידות שמשקל כל אחת מהן 250 גרם. המשיבה מציינת שם את הביטוי "למכירה באריזה זו בלבד" ב-3 שפות: עברית, ערבית ואנגלית. כך הם גם פני הדברים באריזות של הופלים על כל סוגיהם.
מצ"ב העתק צילומי מאריזת הקרטון של "פתי-בר" כנספח ח'

49. המבקש יטען כי המשיבה אינה מסמנת את אריזות האקטימיל בביטוי "למכירה באריזה זו בלבד" בכוונת תחילה וכצעד שיווקי מחושב מאוד. בביטוי זה היא מסמנת **מוצרי בסיס זולים יחסית**, אשר קהל היעד **הרוכש** שלהם הינו הורים/משפחות. רוכשים אלו לא יהססו לרכוש אריזה כוללת שלמה. ובכך המשיבה מגדילה למעשה את מכירותיה.

50. מאידך, האקטימיל הוא **אינו** מוצר בסיס והוא מוצר מאוד יקר יחסית (ליטר אקטימיל עולה 25 ₪ לצרכן). קהל היעד **הרוכש** של המוצר, אליו גם מופנית הפרסומת של המשיבה כולל גם **צעירים וילדים** שאין באפשרותם לרכוש מארזים שלמים. ובכך רכישת בקבוקים נפרדים מגדילי מאוד את הפדיון של המשיבה. ראה פרסומת שנועדה לשיווק האקטימיל בקרב הילדים ששודרה בערוץ 2 וצונזרה בסוף בשל הדמיון בין השחקן לבין הרוצח רוני רון בכתובת האינטרנט:

<http://www.flix.co.il/tapuz/showVideo.asp?m=2837990>

51. סעי' 3.3. לתקן קובע לאמור:

"כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה"

52. תקנות בריאות הציבור (מזון)(סימון) קובעות בין השאר:

6. כל חבילה או פתק אסור שיהא רשום על פניהם או שיכילו איזו סימן, כתובת, תאור ציורי או איזו הערה אחרת אשר יש בהם, לדעת המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לענין תקנה זו בכתב כדי להביא את הקונה לידי סברה כי טיבו של החומר שבחבילה או ערך-המזון שלו הם שונים מן הטיב וערך המזון האמיתיים שלו.

סימנים מטעים
אסורים
תק' תשל"ח-1978

53. אין מחלוקת, וברור מאיליו גם, כי תרגום המילה "שומנים" בעברית למילה "סיבים תזונתיים" בערבית הינו סימון מטעה, לא נכון ולא ניתן להוכחה.

ב. סימון טבלת ערכים תזונתיים:

54. בגיליון תיקון מס' 6 תוקן סעיף 10 לתקן, והוא מעתה קובע לאמור:

"הסימון התזונתי יהיה לפי "תקנות בריאות הציבור (מזון)(סימון תזונתי)",
כפי שפורסם בקובץ התקנות 5524 מיום 25/05/1993 וכפי שתוקנו בקובץ
התקנות 5660 מיום 25/05/1994, או כל דין אחר שיבוא במקומן"

55. תקנות בריאות הציבור (מזון)(סימון תזונתי), קובעות בין היתר:

2. (א) לא ייצר אדם מזון ארוז מראש, לא ייבאו, לא ישווקו, לא יאחסנו ולא יציגו למכירה אלא אם כן הוא מסומן בסימון תזונתי בהתאם לתקנות אלה (להלן - סימון תזונתי).

3. (א) הסימון התזונתי יפרט את הערך הקלורי של המזון, ותכולת החלבונים, הפחמימות, השומנים והנתרן כמפורט בתוספת הראשונה, בחלק א'.

5. (א) הסימון התזונתי ייעשה על ארזית המזון במקום בולט לעין, בתוך מסגרת, בצורת טבלה, בנוסח בעברית ובסדר כמצוין בתוספת הראשונה.

ג. שפת הסימון:

56. יטען הטוען כי החובה לסמן מוצרי מזון בכלל, ולסמן טבלת ערכים תזונתיים בפרט הינם אך ורק בשפה העברית. כך עולה לפחות מסעי' 5(א) לתקנות בריאות הציבור שצוטט לעיל. ואולם, לא כך הם פני הדברים כפי שיבואר ויפורט בהמשך.

57. שפת סימון הטובין בכלל, וסימון הערכים התזונתיים בפרט, נקבעה בסעי' 4 לצו הגנת הצרכן (סימון טובין) שקובע לאמור:

4. (א) הסימון על טובין מתוצרת הארץ יהיה בעברית **אך מותר שיהיה גם בלועזית, בתנאי שהסימון בכל אחת מן השפות יכול את כל הפרטים הנדרשים על פי דין, ויהיה זהה בתכנו ובצורתו**; האותיות הלועזיות לא יהיו גדולות מהאותיות העבריות ולא יהיו מובלטות יותר בדרך אחרת.

58. ואילו סעי' 3.8. לתקן קובע לאמור:

יהחלק המילולי של פרטי הסימון הנדרשים בתקן יהיה בעברית; **מותר שסימון זה יהיה גם בלועזית, בתנאי שיכלול את כל הפרטים הנדרשים בתקן ויהיה זהה בתוכנו בעברית.**"

59. בלועזית משמע, בין היתר, בשפה הערבית. וכך נאמר באנציקלופדיה "ויקיפדיה" אודות משמעות המונח לועזית:

"שאלת מילים מתקיימת בשפה העברית לרבידה השונים, החל מהעברית המקראית ועד ימינו. מילים שאולות קרויות בדרך כלל **מילים לועזיות**. מקור המונח "לועזית" או "לעז" נגזר מהשורש לע"ז שמשמעותו ככל הנראה "דבר סתום" או "מילים לא ברורות" (השוו לערבית: لغز לעז = חידה). בתקופה מאוחרת נדרשה המילה לעז **כנטריקון**: "לשון עם זר".

שפות עיקריות שמהן ינקה העברית מילים לועזיות הן:

- **עברית מקראית**: **אכדית, ארמית, מצרית**
- **עברית משנאית**: **ארמית בבליית, יוונית עתיקה, לטינית, פרסית**
- **עברית של ימי הביניים** - **ערבית, לטינית**
- **תקופת תחיית הלשון העברית**: **יידיש, גרמנית, פולנית, רוסית, ערבית**
- **עברית ישראלית**: **יידיש, גרמנית, פולנית, אנגלית, ערבית, רוסית** "

60. צא ולמד, באותו הרגע שבחרה המשיבה לסמן את מוצריה בשפה הערבית, סימון כזה **חייב להיות זהה בתוכנו ובצורתו** לשפה העברית. ואולם כאמור, הנתבעת כשלה בכך,

ובפועל אין חולק כי הסימון אינו זהה בתוכן. שכן, אין המלה "שומנים" בעברית זהה לצמד המילים "סיבים תזונתיים" בערבית.

ד. הסימון בשפה הערבית אינו אלטרואיסטי

61. המשיבה, גוף עסקי מאוד גדול שחותר להגדיל את מכירותיו בכל דרך אפשרית, אינה מסמנת את מוצריה בשפה הערבית כצעד של מחווה כלפי הציבור הערבי. ובוודאי שלא כצעד אלטרואיסטי.

62. מחקר שערך מכוון "גיאוקרטוגרפיה" בעבור "התאחדות התעשיינים בישראל, איגוד תעשיות המזון" בנושא "הרגלי קניות מזון במגזר הערבי" בספטמבר 2003, הראה במפורש כי הציבור הערבי מעדיף כי הכיתוב על מוצרי המזון שהוא רוכש יהיה בשפה הערבית. וכך נכתב, בין היתר, בתוצאות הסקר תחת הכותרת "שפה מועדפת לכיתוב על המוצרים ובנקודת המכירה":

"אוכלוסיית המגזר מעדיפה כי הכיתוב על מוצרי המזון שהם קונים יהיה בעברית ובערבית גם יחד. שיעורים נמוכים בהרבה היו רוצים לראות על המוצרים כיתוב בערבית או בעברית בלבד. נראה כי גדלה החשיבות של הכיתוב בערבית (לבד או במקביל לעברית): חלה עליה בשיעור המעדיפים שהכיתוב על המוצרים יהיה בערבית בלבד, במקביל לירידה בשיעור המעדיפים כיתוב בעברית בלבד"
העתק דף רלוונטי מהסקר מצ"ב כנספח ט'

ניתן לעיין בסקר באתר התאחדות התעשיינים בכתובת:

<http://www.industry.org.il/?CategoryID=1058&ArticleID=1368>

63. המשיבה הינה אחת מ-150 גופים החברים ב-"איגוד תעשיות המזון". ובכך, אין חולק כי המשיבה הינה על תקן מי שהזמין את המחקר ועשתה שימוש "מושכל" בתוצאותיו.

ה. מי וכמה נוהגים לעיין בטבלת ערכים תזונתיים??

64. ועוד, לפי תוצאות אותו מחקר:

"המגזר הערבי מצמצם פערים מול המגזר היהודי בהרגלי הצריכה שלו – זאת, לאור העלייה שחלה במודעות ובצריכה של המוצרים ה"מודרניים", המתבטאת בגידול בשיעור החדירה של מוצרי הלייט (37% לעומת 32% לפני 4 שנים), בחשיבות הרבה שמייחסים למרכיבים הטבעיים של המוצר (84%) ובשיעור החדירה של אוכל מוכן, שנצרך כיום בתדירות כלשהי בקרב שלישי ממשקי הבית."

ועוד...

"מוצרי הלייט הפופולאריים הם משקאות קלים ומוצרי חלב – בקטגוריה זו חלה העלייה החדה ביותר לעומת התקופה הקודמת."

65. ראוי לציין ולהדגיש כי הנתונים הנ"ל הינם מספטמבר 2003. מאז, לא נערך מחקר/סקר דומה במגזר הערבי. כאשר סקר דומה נערך פעמיים בשנה במגזר היהודי והסקר האחרון הינו מאוגוסט 2009.

66. לפי נתוני אותו סקר מאוגוסט 2009, בין היתר:

"63% מהציבור נוהגים לבדוק את הרכיבים התזונתיים הקיימים במוצרים שהם רוכשים, בהם 37% עושים זאת לעיתים קרובות או תמיד.

.....

"שומן הוא הרכיב העיקרי עליו נוהגים להסתכל (43% נוהגים לבדוק אותו) עליה מפברואר 2007."

.....
חשיבות הרכיבים התזונתיים גבוהה במיוחד בקניית מוצרי חלב לסוגיהם
– 37% מהמודעים בודקים את הרכיבים במוצרים אלה (עליה לעומת
פברואר 2007)."

העתק דף רלוונטי מהסקר מצ"ב כנספח י'

ניתן לעיין בסקר באתר התאחדות התעשיינים בכתובת:

<http://www.industry.org.il/?CategoryID=1058&ArticleID=1368>

67. ניתן לשער, כמעט בוודאות מלאה, כי לנוכח המגמה לצמצם פערים מול המגזר היהודי בהרגלי הצריכה, הנתונים כיום במגזר הערבי **דומים עד מאוד** לנתונים במגזר היהודי.

68. דומה כי אין צריך להכביר מילים אודות אמינות תוצאותיו של מכון "גיאוקרטוגרפיה".

31-עוולות לפי פקודת הנזיקין (הפרת חובה חקוקה, הטעיה ורשלנות):

69. סעיף 63 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש)קובע לאמור:

63. הפרת חובה חקוקה.

(א) *מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה*
(ב) *לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר ששעמם נמנה*
אותו פלוני

70. כמפורט לעיל, ואין כל טעם לחזור על הדברים, המשיבה הפרה את הוראות הדין הרלוונטיות. בנסיבות מתקיימות כל יסודותיה של עוולת "הפרת חובה חקוקה": **ראשון**, אין חולק כי המשיבה הפרה את הוראות הדין הרלוונטיות שפורטו לעיל. **שנית**, אין חולק כי הוראות הדין הנ"ל נועדו מטיבן ומטבען להגנת המבקש וקבוצת הצרכנים כולה. **שלישית**, אין חולק כי כתוצאה מההפרה הזו נגרם למבקש ולקבוצת הצרכנים נזק בדמות הפגיעה באוטונומיה של הרצון. זאת, כאשר תכליתן של הוראות הדין הנ"ל, בין היתר, למנוע נזק כזה.

71. מעשיה של המשיבה תחילתם בהפרת הוראות חקוקות בספר החוקים וסופם ברשלנות. אם כי, המונח "רשלנות" עושה חסד עם המשיבה.

72. רשלנותה של המשיבה מתבטאת, בין היתר, במעשים ו/או המחדלים הבאים:

- א. לא מלאה אחרי הוראות החוק, התקנות והתקן ו/או
- ב. לא תרגמה נכון את טבלת הערכים התזונתיים ו/או
- ג. לא העסיקה מתורגמנים מיומנים ו/או העסיקה מתורגמנים לא מיומנים ו/או
- ד. עשתה מעשים שעוסק סביר **לא** היה עושה בנסיבות המקרה ו/או
- ה. לא עשתה מעשים ונקטה פעולות שעוסק סביר היה עושה ונוקט בנסיבות המקרה

5ד- הפרת דיני החוזים הכלליים:

73. התנהגות המשיבה נגועה בחוסר תום לב מובהק, בניגוד לדוקטרינת תום הלב בדיני החוזים הכלליים.

74. המשיבה הפרה את חובותיה לפי סעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי)- התשל"ג- 1973 (להלן: "חוק החוזים") כאשר לא פעלה לקיום חיוביה על פי ההסכם בינה לבין צרכניה בתום לב. כן הפר המשיבה את סעיף 15 לחוק החוזים, כאשר הטעתה את המבקש ושאר הצרכנים.

75. בנסיבות, ראוי כי כבוד בית המשפט יעניק למבקש ולשאר הצרכנים את כל התרופות אשר מעניק חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א- 1970.

ה: התמלאו התנאים לאישור התובענה כייצוגית:

ה1: עניינים שניתן להגיש בהם תובענה ייצוגית.

76. סעי' 1 לחוק תובענות ייצוגיות מגדיר מהן מטרות החוק. הסעיף קובע לאמור:

"1. מטרתו של חוק זה לקבוע כללים אחידים לעניין הגשה וניהול של תובענות ייצוגיות, לשם שיפור ההגנה על זכויות, ובכך לקדם בפרט את אלה:

(1) מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המתקשים לפנות לבית המשפט כיחידים;

(2) **אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו;**

(3) **מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין;**

(4) ניהול יעיל, הוגן וממצה של התביעות."

77. אין חולק, לאור המפורט לעיל כי בקשה זו והתובענה המצורפת אליה מגשימות, במלא המובן והמשמעות, את המטרות המרכזיות של חוק תובענות ייצוגיות.

78. סעיף 3(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע לאמור: "לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השנייה.....". התוספת השנייה מונה מספר של עניינים/סוגי תביעות בהם ניתן להגיש תביעה ייצוגית. סעיף 1 לתוספת, והרלוונטי לענייננו, קובע כדלקמן:

"1. תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן,

בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו

בעסקה ובין אם לאו."

המונח "עוסק" מוגדר בסעיף 1 לחוק הגנת הצרכן:

"מי **שמוכר נכס** /או נותן שירות דרך עיסוק, **כולל יצרן**."

אין חולק, כי המשיבה הינו בגדר "עוסק" אשר מייצר ומוכר, בין היתר, את בקבוקי המשקה.

המונח "יצרן" מוגדר בסעיף 1 לחוק הגנת הצרכן כדלקמן:

"מי **שקונה נכס** או מקבל שירות מעוסק במהלך עיסוקו לשימוש שעיקרו אישי, ביתי או משפחתי."

אין חולק, כי המבקש הינו "יצרן" של המשיבה.

2: קיומה של עילת תביעה אישית המעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל החברים בקבוצה.

79. כפי שפורט לעיל בפרק העובדתי והמשפטי למבקש ישנו עילות תביעה אישית אשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל החברים בקבוצה.

80. השאלות העיקריות אשר מעוררות בקשה זו והתובענה המצורפת אליה, הינן שאלות משפטיות **בעיקרון ככולן**. שכן, אין חולק כי:

- א. המילה "שומנים" תורגמה לצמד המילים "סיבים תזונתיים" בערבית.
- ב. בקבוקי האקטימיל לא סומנו כדרישת הוראות הדין הרלוונטיות.
- ג. האריזה החיצונית לא סומנה במילים "למכירה במארז זה בלבד".

3: אפשרות סבירה שהשאלות תוכרענה לטובת הקבוצה.

81. קיים סיכוי טוב מאוד, כי השאלות המשפטיות תוכרענה לטובת הקבוצה.

4: התובענה הייצוגית הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

82. במסגרת הדיון בתובענה הייצוגית יוכרעו השאלות המשותפת שפורטו בתובענה לטובת כל חברי הקבוצה, ובתי המשפט לא יידרשו לדון באותה סוגיה מספר פעמים. מותר לציין, שריבוי התדיינות באותו עניין יטריד פעמים רבות את בתי המשפט, יגרום לעומס מיותר, ועלול להביא לתוצאות שונות ואף סותרות, משום שבכל משפט פסק הדין משקף את מה שהוכח באותו ההליך.

83. המבקש יטען, כי הגשת התובענה הייצוגית היא דרך עדיפה על הגשת תביעות אישיות, המוצדקת וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין, בין היתר, מהטעמים הבאים:

- א. כפי שפורט בפרק ג' לעיל, המדובר בסוגיה עקרונית באופן מובהק, שלא מגיעה לעיתים קרובות לפתחו של בית המשפט נכבד זה.
- ב. השאלות המשפטיות שיובאו להכרעת בית המשפט הנכבד הינן פשוטות וברורות מעיקרן.
- ג. סכום התביעה של כל אחד מחברי הקבוצה הינו נמוך יחסית, ומהווה הלכה למעשה מחסום בפני הגשת תובענה אישית על ידי כל אחד ואחד מחברי הקבוצה שכן העלויות בגין הגשת תביעה כזו וניהולה יהיו גבוהות בהרבה מסכום התביעה האישית (נא ראה פרק ג').
- ד. התובענה הייצוגית עדיפה על פני תובענות אישיות זהות אשר יציפו את המערכת ויהיו עליה לעומס, ותימנע קביעות עובדתיות ומשפטיות סותרות.

5: קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בתום לב.

84. המבקש נפגע מהתנהגות של המשיבה בדומה לשאר חברי הקבוצה. ומשכך, קיים יסוד סביר להניח כי המבקש אכן מייצגת בדרך הולמת את עניינם של כל הנמנים עם הקבוצה.

85. המבקש מגיש את התביעה בתום לב ומתוך אמונה מלאה כי היא תוכרע לטובת כלל חברי הקבוצה.

86. לעניין תום הלב בתובענות מן הסוג הזה נאמר לאחרונה ע"י כבוד המשנה לנשיאה, השופט אליעזר ריבלין:

"ישנית, הנימוקים שנקב בהם בית המשפט המחוזי המתייחסים לתום-ליבם של המערערים, לגודלה של הקבוצה ולקיומן של שאלות משותפות המצדיקות בירור בהליך של תובענה ייצוגית מוקשים בעינינו. אשר לתום-הלב, לא מצאנו כי העובדה שהמערערים לא הקדימו פנייה רצינית לבנק עובר להגשת בקשתם מצדיקה את הקביעה שלא נהגו בתום-לב. לנוכח תכליותיה של התובענה הייצוגית קשה גם לקבל כי פנייה של התובע הייצוגי להשבת כספו-שלו תהווה תנאי בלעדיו אין לאישור התובענה."

עא 10262/05 אביב שירותים משפטיים בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ, (ניתן ביום 11/12/2008)

1: הערכת סכום התובענה הייצוגית:

87. שוק המשקאות הפרו-ביוטיים, עליו נמנה האקטימל, הוא שוק חזק מאוד שמגלגל לפי הערכות כלכליות **מקצועיות** מעל ל- 100 מיליון דולר בשנה. וביתר פירוט: בשנת 2006 גלגל השוק 106 מיליון ₪, בשנת 2007 עם השקת "יופלה" של תנובה גלגל השוק 180 מיליון ₪, ובשנת 2008 כ-128 מיליון ₪. ראה בעניין זה כתבתה של אילנית חיות מיום 03/12/2008 באתר האינטרנט של עיתון גלובס בכתובת:

<http://www.globes.co.il/news/article.aspx?QUID=1056,U1258996620806&did=1000403965>

העתק הכתבה מצ"ב כנספח י'א'

88. לפי אותה כתבה הנתח של אקטימל מתוך סכום זה **נע בסביבות** ה- 95%. כך לדוגמה, באוקטובר 2008 הגיע האקטימל לנתח שוק של 95.3%.

89. הנתונים הנ"ל ונתונים אחרים אובייקטיביים לחלוטין, מלמדים כי מדובר בו זמנית **בשוק חזק, אגרסיבי ואטרקטיבי**.

90. בהערכה **מבוססת מאוד** שכל צרכן צורך, בממוצע, משקה אקטימל בסכום של 800 ₪ לשנה [בקבוק אחד ליום - "אקטימל אחד בכל יום והגוף מוגן יותר במשך כל היום"- כך פרסמה המשיבה על גבי האקטימל בעבר, לפני התביעה הייצוגית ב- ת.א. 2335/07 (בש"א 17343/07) בבית המשפט המחוזי בת"א. שם הוגש הסכם פשרה לאישור בית המשפט ביום 03/05/2009. אפשר לעיין בהסכם הפשרה בפנקס תובענות ייצוגיות באתר בתי המשפט- בקשה מס' 66 בפנקס].

91. התוצאה היא כי מדובר, בערך, ב-125,000 לקוחות **נאמנים** אשר צרכו את המוצר בשנה. והנחה מאוד מטיבה עם המשיבה שרק אותם לקוחות נאמנים צרכו את האקטימל ב-7 השנים האחרונות, זו היא בעצם "**הקבוצה**" בשמה מוגשת התובענה.

92. על דרך האומדנה, ובהתבסס על העובדה כי דוברי/קוראי השפה הערבית הינם קרוב ל-20% מאוכלוסיית המדינה, ניתן להעריך את חברי "**קבוצת המשנה**", באופן יחסי למספר חברי "הקבוצה", בכ- 25,000 איש.

93. כאמור, הנזק **העיקרי** אשר נגרם ל-"קבוצה" ו- ל-"קבוצת המשנה" הינו פגיעה באוטונומיה. חיפוש בפסיקה הענפה של בית המשפט אינו מעלה כל פסק דין ו/או החלטה שיכולים להיות מנחים לגבי גובה הפיצוי שיש לפסוק בגין פגיעה זו כאשר היא מתרחשת כתוצאה מהפרת הוראות הדין הרלוונטיות לעיל.

94. כאמור לעיל, קיים פסק הדין של **פוקצ'טה**, שם הפגיעה באוטונומיה התרחשה כתוצאה מהפרת מערכת נורמטיבית אחרת, שתכליתה איסור העישון במקומות ציבוריים. שם פסק כבוד השופט רובינשטיין סך של 1000 ₪ כפיצוי בראש נזק זה. יוער וידגש, כי הסכום שפסק כב' השופט רובינשטיין הינו אך ורק בגין הפגיעה באוטונומיה, והנזק **לא** התייחס למעשה לעובדה כי חשיפה לעישון הינו למעשה סוג של "מיקרו טראומה".

95. על דרך ההשוואה יתבקש כבוד בית המשפט לפסוק לכל אחד מחברי הקבוצה סך של 500 ₪. ואילו בעבור קבוצת המשנה, ובשל העובדה כי הפגיעה באוטונומיה שלהם הייתה כפולה ומכופלת, ייפסק לכל אחד מהם 500 ₪ נוספים. ובסה"כ 1000 ₪.

96. סה"כ בראש הנזק של פגיעה באוטונומיה כ- 75 מיליון ₪.

97. **השבה**: אמנם צרכנים אשר רכשו את האקטימיל שתו אותו. אף ייתכן מאוד גם, כי חלק מהם נהנו ממנו. בנסיבות, חיוב בהשבה מלאה הינו דבר לא סביר. מאידך, אין זה ראוי לתת למשיבה ליהנות מפירות העוולה שלה ולאפשר לה להשאיר בקופתה רווחים אשר גבתה תוך כדי ביצוע עוולה צרכנית. בנסיבות, ראוי לחייב את המשיבה בהשבה חלקית.

98. כאמור בסעיף 87 לעיל, הפדיון השנתי ממכירת האקטימיל מוערך בכ- 100 מיליון ₪. והפדיון ב-7 השנים האחרונות הינו כ- 700 מיליון ₪. בהנחה כי רווחי המשיבה נטו מתוך פדיון זה עומד על שיעור של 10%, הרי שרווחי המשיבה ממכירת האקטימיל עומדים ע"ס של 70 מיליון ₪. זהו למעשה סכום ההשבה הנתבע.

99. סה"כ סכום התובענה הייצוגית הינו 145 מיליון ₪.

ז. הסעדים:

100. הסעדים המבוקשים בתובענה זו הינם סעדים משולבים של פיצוי, השבה וסעדים הצהרתיים.

101. כבוד בית המשפט מתבקש להורות על פיצוי קבוצת התובעים בגין הנזק שנגרם להם ע"י המשיבה כמפורט לעיל.

102. כן יתבקש כבוד בית המשפט להורות למשיבה למלא אחר הוראות הדין הרלוונטיות המפורטות לעיל ולציין טבלת ערכים תזונתיים נכונה על בקבוקי ה-"אקטימיל" עצמם ולא רק על אריזת הניילון החיצונית. **לחלופין**, לציין באותיות ברורות על גבי האריזה החיצונית את המילים "למכירה במארז זה בלבד".

ח. גמול לתובע המייצג ושכ"ט עורך דין:

103. המבקש יפעל בכל יכולתו, בכל האמצעים והידע העומדים לרשותו ולרשות ב"כ, לייצג את הקבוצה על הצד הטוב ביותר.

104. בית המשפט הנכבד מתבקש לפסוק למבקש גמול הולם כתובע ייצוגי אשר טרח והגיש את התובענה, ולקח את הסיכון על עצמו במידה וחלילה תדחה התובענה.

105. בית המשפט הנכבד מתבקש לפסוק שכר טרחת עורך דין הולם, בשיעור שלא יפחת מ- 15% משווי התובענה הייצוגית, ובהתחשב בתועלת העתידית אשר תהיה מנת חלקם של חברי הקבוצה התובעת כתוצאה ממתן הסעדים הצהרתיים ע"י כבוד בית המשפט.

ט. שונות:

106. לבקשה זו מצ"ב (נספח יב') תצהירו של המבקש לתמיכה בעובדותיה.
107. לפי בדיקה בפנקס התובענות הייצוגיות באתר בתי המשפט באינטרנט, אין תובענה שהיא תלויה ועומדת בפני אחד מבתי המשפט בישראל, אשר השאלות המהותיות של עובדה או משפט המשותפות לחברי הקבוצה המתעוררות בה, כולן או חלקן, זהות או דומות בעיקרן לשאלות כאמור המתעוררות בבקשה זו.
108. לאור כל האמור לעיל, ולאור התובענה הייצוגית המפורטת בנספח א' המצ"ב לבקשה זו, בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית.
109. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה.

סאבר נסאר, עו"ד

ב"כ המבקש